Ч. 186 (11.154). Львів, вівторок 23. серпня 1927. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 6·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Стан преси -- мірилом розвитку народу.

Львів, 22. серпня 1927.

Літні місяці, особливо вакаційні, є просто вбивчі для української преси. Коли говоримо про українську пресу, то очевидно маємо на думці тільки пресу самостійну, незалежну, яка спирається на власних силах і засобах, а не пресу субвенціоновану, або таки й видавану чужинцями для своїх власних цілей, для пропаґанди своїх ідей, для розложення й обезсилення українського громадянства.

В літних місяцях українська самостійна преса, себ-то преса залежна виключно від передплатників, ледві клигає. Звичайно її обем зменшується, зміст стає менше цікавим (бо з огляду на відпустки зменшується вже й так смішно мале число співробітників, а придбати нових немає за що), блідне, звязок між ґазетою і читачами вривається. Що більше! Українські ґазетні читачі підчас вакаційного періоду подекуди мають нагоду зустрічатися з чужинною пресою. А зустрічаючись з нею і порівнюючи її з українською пресою, вони тоді більше, як колинебудь охочі робити закиди і кидати обвинувачення на власну пресу. При тому не береться на увагу ані умовин, серед яких з трудом животіє українська самостійна ґазета, ані її матеріяльних ресурсів, ані відсутности звязку зі світом, ані байдужности самого громадянства.

Саме тоді, коли незалежна преса бється, як риба об лід, преса субвенціонована, тільки формально українська, „розвивається" всею силою пари, „зростає", побільшує обем, приспішує частоту своєї появи і т. і. Приходить вона точно і даремне, без ніякої зупинки до українського читача, а поклики про „вирівнювання передплати" мають там чисто декоративне значіння. Безплатну ґазету бере читач до рук спершу з цікавости, крутить головою, читаючи її статті і замітки, але згодом призвичаюється і до даремщини, і до статтей, і до поглядів, переймається „світоглядом" такої ґазети, стає її визнавцем, як не активним, то пасивним. Безплатна ґазета не лише нищить платну, самостійну пресу, не лише відбирає їй читачів, не лише ширить деморалізацію, бо призвичаює до даремщини (сьогодні такої, а завтра іншої), але й переводить громадян в обсяг і в табор чужих справ, чужих інтересів, чужих намагань.

Ясно, що в таких умовинах обовязком кожного свідомого і чесного українського громадянина є вистерігатися безплатної преси, сторонити від неї, а навпаки — всіми силами підтримувати платну, самостійну пресу. На жаль, так не діється. Те, що в кожного західнього европейця належить до щоденних, необхідних вимог, у нас є на останньому місці. До щоденного хліба західного европейця належить купно чи передплата власної ґазети, себ-то ґазети, що найбільше підходить до його інтелектуального рівня, ґазети, що видвигає і висвітлює проблеми по лінії його світогляду. Хто бував цього літа в Оліві (село біля Данціґу), той бачив, що там виходить **льокальний** щоденник завбільшки „Діла", а передплачує його (справді передплачує) не лише кожна хата, але майже кожний член родини.

Коли дивитися на таке загальне високе розуміння завдань і значіння преси в інших народів і в нас, то робиться прикро, сумно, болючо і моторошно. Лише в межах Польщі нас сім міліонів (а в тому до 50 тисяч інтеліґенції), а наш одинокий щоденник зі світлою традицією, щоденник, що є майже півстолітньою історією нашого народу, його боротьби, розвитку, зривів і недолі, той щоденник мусить обходитися нужденним 4-сторінковим обемом, мусить обмежуватися до подавання найконечніших річей і відомостей, бо сімміліоновий нарід не може здобутися **власними** засобами ані на кращий щоденник, ані не хоче дати змоги поширитися істнуючому. І то не лише поширитися, але навіть істнувати хочби і в дотеперішньому обемі. Чому? Бо навіть те, розмірно невеличке число передплатників, залюбки стає **післяплатниками.** Передплатники нашого орґану постійно домагаються кредиту, забуваючи, що в теперішніх часах кредит є мало доступний і дуже важкий. Бажаючи піти на зустріч нашим передплатникам, чи там післяплатникам, мусимо платити високі відсотки, яких нам прецінь наші довжники **не звертають. І так постійно.** Через те невеличкі суми, які при точности передплатників могли би бути обернені на побільшення ґазети, пожирають відсотки.

В **теперішньому** часі **тільки** невеличка частина української інтеліґенції, хоч по більшій частині у формі післяплатників, користується **одиноким** українським щоденником, — менш-більш одна десята. А щож роблять, чим живуть девять десятих нашої інтеліґенції? Вони здебільшого обходяться безплатними ґазетами, або платними, але **польськими.** Без пересади можна твердити, що львівська польська преса (а частинно і краківська) і то крайно українжерна — щонайменше в одній четвертині спирається на українських передплатниках. Часто можна бачити, що український інтеліґент **купує** польську ґазету, а українську читає в касині, або **позичає** від сусіда, бо його на українську ґазету „не стати". На все його „стати", тільки на українську ґазету ні. А з польською чи формально українською (безплатною) ґазетою входить до його хати чужий дух, наростає чужий світогляд, розвивається байдужість до свого, засмічується мова; український інтеліґент починає говорити якимсь воляпіком. І так в безконечність. Тільки, як треба на когось поскаржитися, тоді такий інтеліґент звертається до української ґазети. І — розуміється — для такого інтеліґента українська ґазета є ще на те, щоби на неї нарікати і робити їй закиди — оправдані, а здебільшого неоправдані. Бо — очевидно — до польської ґазети він „не має претенсій".

Відношення української інтеліґенції до української ґазети є ненормальне. А прецінь та інтеліґенція, що не може чи не хоче поставити на ноги хочби один щоденник, має незвичайно високі аспірації. Кілько то в нас іде балачок на тему державности, забуваючи, що державність — це не лише велике досягнення, але й великий тягар.

Розвиток даного народу міриться станом його преси, очевидно, не тої безплатної, видаваної чужими засобами і для чужих цілей та накидуваної ласому на даремщину читачеві, але преси платної, самостійної, вдержуваної самими читачами. Преса — це могутність. Ми бачимо, що навіть маленькі народці мають більше значіння в світі, бо вони мають численну, гарно поставлену, незалежну національну пресу. А ми, що горлаємо, що нас стільки і стільки міліонів, що ми велика нація, чи не сором нам, що не можемо вдержати і розбудувати єдиного щоденника в Европі поза межами Рад. України?

Досі наші злидні в ділянці преси пояснювали ми обставинами, переслідуваннями, цензурою і т. і. Все воно правда, але ворожі затії у відношенні до нашої преси одно, а злочинна байдужість і просто малокультурність нашої інтеліґенції друге.

Прикро писати ці рядки, а одначе треба їх писати з болем серця і з почуттям сорому в душі. Може ці рядки звернуть увагу хоч чуткіших, може вирвуть їх з обіймів байдужности і задубілости, може збудять в них почуття примітивного обовязку. Крайна пора почати відворот, бо мірилом розвитку, сили, значіння, численности і свідомости народу є стан його національної преси.

З югославянських проблєм.

(Від нашого кореспондента.)

Білгород, 15. серпня 1927.

Мертвий огірковий сезон для тутешніх часописів у цьому році минe майже неполітично і ґазетярам не прийдеться морочити собі голову, як і чим заповнити шпальти своїх ґазет. Бо, не зважаючи на неймовірну спеку, політичне життя є дуже рухливе в звязку з недалекими виборами до парляменту і приносить завжди щось нове. То у Валієві два ріжні табори радикальної партії вступили в справжнє побоїще на берегах напів пересохлої ріки Колубари, то шеф демократичної партії виступив несподівано з гострою критикою своїх спільників в уряді — радикалів, то вийшла наяву умова (порозуміння) між головним міністром В. Вукічевичем та провідником словінських клерикалів д-ром Корошцем. Це все головніші події, а скільки є дрібних, котрими що-дня заповнені всі часописи!

Але є одна річ, про яку найменше пишеться і про яку лише згадав головний фінансовий уряд, котрий складається з послів до парляменту. І згадав не тому, що це йому дійсно лежить на серцю, а лише, щоб насолити п. Вукічевичові та його товаришам. Це — загроза голоду. Немилосерне сонце і страшна посуха в багатьох місцевостях знищили збіжа, звели на нівець [illegible] на худобу, створили те, що вже й тепер, у часі найбільшого будівничого сезону, тисячі безробітних з сіл тиняються по Білгороді. Перед селом стає марево голоду та зубожіння — а тимчасом усі захоплені політичною боротьбою і нема кому звернути тепер уваги на такі дрібниці.

Висліди виборів до нового парляменту є для багатьох питанням їхнього дальшого політичного питання чи смерти. Знов для інших є надія виплисти на верхи. Цікаво, що після смерти М. Пашіча тут якось нараз згубився авторитет партійних вождів, пішла повна переоцінка всього, зявилися нові амбіції і необмежені апетити. Радикальна партія розбилася на цілих три ґрупи і кипить у міжусобній боротьбі, боротьбі не лише політичних махінацій ріжних провідників, але й дійсних фізичних побоїщ. Демократична партія виявила теж ознаки роздвоєння на прихильників її вожда Л. Давидовича та теперішнього міністра закордонних справ В. Марінковича.

Те, що почав ще за життя М. Пашіча толішній і пізніший головний міністр М. Узунович, тепер закінчує в радикальній партії В. Вукічевич. Тяжко тепер, поки не відбулися вибори, з певністю сказати, чи в наслідок цієї праці головного міністра партія прийде до остаточного свого розвалу та упадку, чи вийдь дійсно обновленою і урятованою. Більше ймовірним є перше, бо занадто вона вже багато виявила гнилизни та нездатности до державнотворчої праці. Монополія на державний провід, при помочі насильств, корупція та видвигування на чільні місця не по заслугах чи здібностях — підкопали глибоко в останні часи її підвалини. В. Вукічевич, без огляду на ріжні гуртки та течії між партійними провідниками, спираючись лише на невелику кількість своїх прихильників, після упертої боротьби, при співпраці теж лише частини демократів, дістав виборчий мандат і тепер рішуче провадить далі свою політику переоцінки в радикальній партії. Він кинув рукавичку і так званому центрові на чолі з М. Узуновичем та відомим бувшим міністром внутрішніх справ Б. Максимовичем, який славився умінням переводити „вільні" вибори до парляменту; кинув рукавичку і групі Пашічевців, котрі тримають у своїх руках головний провід партії. Наслідком такої поведінки В. Вукічевича в багатьох місцях виставлено по два, а то й по три окремих радикальних списків.

В. Викічевич, видно, мало звертає уваги на боротьбу з ним радикальної опозиції, бо він має в своїх руках виборчий апарат, а це вже, як показав досвід, вистарчало, що партія чи певна партійна група, яка провадить вибори, буде мати перемогу. Очевидно — і В. Вукічевич зуміє провести до нового парляменту своїх, у значній мірі нових та маловідомих до цього часу людей. Чи ці нові люде будуть більше здатними та талановитшими, ніж попередні „народні батьки" — це вже інше питання.

Щодо другої, демократичної частини уряду, то там справа стоїть значно краще — до явної боротьби та ворожнечі ще не дійшло, а ведеться вона поза кулісами партії між прихильниками В. Марінковича та Л. Давидовича. наслідком чо-

го останній, звичайно стриманий і обережний, виступив декілька разів на своїх агітаційних зібраннях з гострою критикою діяльности радикальних міністрів. Раніш це робив лише С. Радіч, котрий мав в уряді своїх міністрів і в той-же час на кожному кроці ганьбив уряд та його діяльність.

Остання сензаційна новинка — се таємне порозуміння між В. Вукічевичем та др. Корошцем, зроблене цього літа між ними на курорті Блед (літня резиденція короля). Перші сензаційні звістки про це порозуміння принесла білгородська „Політика" і викликали вони небуденний заколот між тутешніми політичними колами. Річ в тому, що це порозуміння не лише має на увазі вступлення словінської клерикальної партії до радикальної після виборів, але в ньому передбачено і зміну виборчого права, ревізію державного статуту та заведення другої, вищої палати (сенату). Хоча звістку про те, що ця умова зроблена за згодою самого короля і здементовано рішуче, то всеж таки справа настільки цікава (хоч покищо й дуже затьмарена), що ми маємо на увазі звернутись до неї трохи ширше другим разом.

В. Анський.

За Академічний Дім.

Академічний Дім і його звязок з Науковим Товариством ім. Шевченка.

V

Не треба думати, що Н. Т. ім. Ш., хоча мало великі доходи з субвенцій, друку шкільних книжок та своїх підприємств, могло легко добувати та давати гроші на „Акад. Дім" за проводу акад. Грушевського. Очевидець, гром. Криловський, оповідає, що голова Товариства і головний його скарбник, гром. Кароль Беднарський, попадали нераз в розпуку, звідки взяти гроші на виплату будівельних робітників „Акад. Дому", котра що-тижня сягала до висоти 2.000 корон (чотириста долярів). Виділ нерадо дивився на безнастанні вклади, бо доходи Товариства, призначені на видання, утримання бібліотеки і музей, йшли на цілі непродуктивні. Векслеві позички під гарантією Товариства не могли також переходити високих квот, щоб не захитати довіря банків до фінансової спроможности наукової інституції. Одначе будову „Акад. Дому" ведено дальше в тій глибокій вірі, що акад. Грушевський привезе гроші з України від тамошніх меценатів. Вложені в „Акад. Дім" капітали вважало Т. ім. Ш. своїм депозитом, до якого дочислювало аж по рік 1920 відсотки, які само від позичок платило.

Не могло Н. Т. ім. Ш. дарувати свого депозиту давніше, коли обертало великими фондами, а тим більше не може воно цього зробити сьогодні, коли йому від р. 1919 відібрано всякі підмоги і друк шкільних книжок, коли воно, як влучно завважав акад. Грушевський, стало цею „безпритульною, невінчаною титулами, Західно-Українською Академією Наук", обмеженою тільки на дрібну поміч громадянства, на скупі доходи з двох камениць, книгарні та переплетні, яких одначе надмірними вимогами підривати не можна. Друкарня Товариства стала сьогодні пасивною інституцією, бо треба около двацяти тисяч долярів на її віднову та вивінування новими друкарськими винаходами в галузі машин, лінотипів. Камениці Товариства, неремонтовані від двацятьох літ, стоять обдерті та домагаються основних направ. У кінці Товариство не сміє поривати прапору наукової праці на обездоленій землі і мусить памятати про свої видання, нераз двічи коштовніші, як звичайна книжка. Коли Товариство сьогодні держиться, то тільки завдяки праці одиниць і безкорисности дійсних членів, наукових робітників. Але й вони мають право на життя і на скромну винагороду за наукову працю. Наукове Товариство є на те, щоб наукові робітники не гинули з голоду.

А міжтим самі обставини віддалили теперішню молодь від вимріяної акад. Грушевським „атмосфери праці, з вищими духовими інтересами та суспільними і національними обовязками", яку витворював він сам як професор львівського університету та інші його товариші по фаху, що мали у своїх руках екзекутиву й мали право домагатися від молоді праці. Всіх їх усунено з катедр, а через те українська молодь залишилася без всякого зичливого, духового проводу, без помочи в науці і книжках. Давніше видавав „Акад. Дім" наукових і літературних робітників, сьогодні годі про це мріяти. Українська акад. молодь обмежується сьогодні майже виключно до обовязкової університетської роботи, а коли перед двома роками студенти зажадали від мене зорґанізування курсів української мови, письменства, історії, ґеоґрафії та природи України і я їх перевів у діло, — то виклади треба було застановити, бо не було... слухачів. Це дуже сумний, але й одночасно знаменний факт. І доти „Акад. Дім" не буде сповняти наміченої акад. Грушевським цілі, доки у Львові не стане український університет, а на його катедрах засядуть люди з серцем для молоді, з бажанням увести її „в атмосферу праці з вищими духовими інтересами та суспільними і національними обвязками". Якби вкінці „Акад. Дім" був фондацією, призначеною тільки для бідних, без вищих цілей, а в добавку обезпеченою у власні фонди інституцією, нехай би він собі стояв та сповняв своє призначення. Але при чому тоді фонди Н. Т. ім. Ш., відірвані йому в найкращих намірах від його цілі: плекання української науки і культури?

З безпорадністю стою перед фактом, що наукові і культурні робітники живуть просто в жахливих умовах. Наведу факти. Визначний науковий робітник, Мих. Возняк, перемешкував останню остру зиму в неопаленій кімнаті, в чужім приміщенні, з якого господар хоче його судово викинути. Йдуть немилі судові процеси, які роздратовують нерви культурного робітника так, що він задумує передати свою бібліотеку на сховок до маґазину, а сам хоче осісти на селі без варстату праці, якого йому не може дати своя суспільність. Заробляє він чесно науковими студіями, але із заробітків не може очевидно купити собі мешкання. Інший культурний робітник, Вол. Дорошенко, тиснеться з родиною із 4-ох осіб в переднокою і кімнатці, які служать йому за спальню, кухню і робітню. Юрко Полянський живе з рідною в одній вонючій кімнаті давнішої камениці Наук. Товариства, з якої щілин вилазять сотками стоноги... А скільки інших культурних робітників, артистів-малярів, письменників, вубійністів [illegible] по нуждених норах, або втікає до курних хат на село (як Ковжун), хоча всі вони служать своєю працею українській культурі, а в дійсности витворюють для суспільности цю „атмосферу труду з вищими, духовими інтересами та суспільними і національними обовязками"! Ласки ніхто з них не потребує. Сотворім тільки для них варстат праці, а вони заroблять настільки, що й самі проживуть і за мешкання заплатять! А чому музей, чи бібліотека, чи лябораторії Товариства не мають розвиватися в будинку, в котрий воно вложило по верх двацяти тисяч долярів? Оці питання насуваються мені мимоволі, як господареві Н. Т. ім. Ш., що не сміє допустити до його кривди.

Але ані я, ані Т. ім. Ш. не хочемо кривди студентів. Ставлю внесок на розчислення. Що зложено для молоді, нехай іде на її цілі! Одначе до цього треба двох умов. Перша з них — це згода головних основників, гром. Евг. Чикаленка й акад. Грушевського. Не сумніваюся, що її дістану. Другу ставлю від себе з почуття справедливости.

Дійсний основник „Акад. Дому", гром. Чикаленко, що зложив княжу жертву у висоті 25 тисяч рублів тоді, коли міг і коли роздавав щедро дари на ріжні національні українські цілі, живе сьогодні у великих злиднях на Чехословаччині.

БОРИС ПІЛЬНЯК.

Оповідання Непогашеного Місяця.

Передне слово.

„Оповідання непогашеного місяця", крім літературних новостей, має ще свою історію. Його надруковане вперше у московському журналі „НОВИЯ МІР", але ще перед його появою друком — у літературних колах Москви було відомо, що Борис Пільняк написав оповідання, в якому зdroречисто описав обставини смерти командарма Фрунзе, якого буцім то затроїли хльороформом з наказу вищої влади.

У вступі до його оповідання, присвяченого, жимоходом кажучи, редакторові „Красної Ниви" Воронському, Борис Пільняк уважав доцільним застерігтися, що особа його героя Ґаврілова не має нічого спільного з Фрунзе і що тому не слід переводити анальогії поміж смертю командарма та героя оповідання. Це застереження мало зовсім протилежні наслідки. Як перший виступив із листом до редакції сам Воронський з обуренням заявляючи, що він не приймає присвяти оповідання, бо воно „тримає читача в свідомости, що обставини, серед яких помер командарм — герой оповідання, є однозгідні із справжніми обставинами і фактами, які торкалися смерти тов. Фрунзе, що являється злобним наклепом на нашу партію".

У найближчому числі ред. „Новаго Міра" мусіла признатися, що видрукування оповідання Пільняка було „яскравою і грубою помилкою". А вкінці по наказу ГПУ („Главное Палітіческое Управленіе") сконфісковано число Новаго Міра" з оповіданням Пільняка, дарма, що видавцем отого журналу є офіційний орган, московські „Ізвестія", а редактором — сам комісар народньої освіти Луначарський.

I.

У досвіта гуділи над містом фабричні гудки. Над заулками повисла густа сірина мряковиння, ночі в приморозку, розпилювалася у світанку, та вказувала, що досвіток буде невеселий, сірий, морозяний. Саме тоді в редакційних друкарнях ротаційні машини випускали останні відбитки ґазет і швидко — із сіней експедиції — розбігалися по вулицях хлопчаки з пачками ґазет: дехто з них кликав уже на пустих перехрестях, прочищуючи гортанку та готуючися до цілоденного викрикування:

— Революція в Китаю! Приїзд командарма Ґаврілова! Недуга командарма!

Під цю саму пору, на залізничу стацію, куди приходять поїзди з полудня, заїхав поїзд. Це був надзвичайний поїзд і в його кінці сіро блимав синій сальоновий ваґон, мовчазний, з вартовими на східцях, із опущеними портієрами за дзеркальними шибками вікон. Поїзд прийшов із чорної ночі, з піль, що з насолодою прогайнували літо на зиму, яких літо ограбило на те, аби сніг припорошив їх старістю. Поїзд заповз під дах стації поволі і тихцем та зупинився на бічному шляху. На пероні було пусто. При дверях либонь випадково, стояли зміцнені сторожі міліції з зеленими нашивками. Трьох військових із ромбовими знаками на руках, підійшло до сальонового ваґону. Люди, що там стояли, віддали честь; ці три постояли при східцях, один вартовий щось нашептав в середину ваґону, — тоді ці три ввійшли по східцях і сховалися за портієрами. У ваґоні заблисло електричне світло. Два військові монтери заметушилися біля ваґону і під дахом стації проводили до ваґону телефонічні дроти. Туди-ж підійшов ще якийсь чоловік, в осінній старій нагортці і — несезоновій — баранковій шапці, насуненій на вуха. Цей чоловік нікому не кланявся і йому теж ніхто не віддавав чести. Він сказав:

— Скажіть Миколі Йвановичу, що прийшов Попов.

Червоноармієць спровола подивився, оглянув Попова, перевірив його нечищені капці і помало відповів:

— Товариш командарм ще не встали.

Попов приязно всміхнувся, до червоноармійця, чомусь перейшов на „ти", і ввічливо промовив:

— Іди, братіку, йди й скажи йому, що прийшов, мовляв, Попов.

Червоноармієць пішов і вернувся. Тоді Попов поліз до ваґону.

Тому, що у сальоні були спущені занавіски і горіло електричне світло, нависла ніч. На столі, біля настільної лямпи, лежала відчинена книжка, біля неї тарілка з недоїденою кашкою, — а за кашкою розстібнутий футрал „кольта" з ремінним шнурком, що скрутився як вуж. На другому кінці стола стояли відкорковані пляшки. Три військові, з бомбами не руках сиділи поруч стола на шкіряних кріслах здовж стіни, — сиділи дуже скромно, випростовані, мовчазно, з портфелями в руках. Попов заліз за стіл, зняв нагортку і шапку, поклав їх поруч себе, взяв відчинену книжку й подивився на неї. Прийшов байдужий до всього світу кондуктор і сприятав із стола; пляшки поставив десь-там у куті; позмітав на тарільчик лушпинки гранатів; постелив на стіл скатерть, поставив на ньому єдину склянку на підставці, тарілку з черствим хлібом і чарку під яйця; приніс на тарілці два яйця, сіль, баночки з ліками; відкрив край портієри, поглянув на ранок, — розсунув портієри на шибках вікон і шнурки портієр сумливо защемили, — погасив електричне світло; і пропов до сальону сірий, приморозкуватий, осінній ранок. Серед отого каламутнього ранку обличчя були в усіх жовті, а рідке, водянисте світло подобало на пасоку. У дверях, поруч із кондуктором станув звязковий: мандрівна канцелярія уже працювала, — задзеленькав телефон.

Тоді зі спального ваґону перейшов до сальону командарм. Це був чоловік не високий, широкоплечий, білявий, з довгим, зачесаним на зад волоссям. Ґімнастьорка, на рукаві якої виднілa чотири-ромбові нашивки, лежала на ньому невигарно, — зімнята, зшита з салдатського сукна. Чоботи з острогами, хоча і вичищені як могa найстаранніше, витоптаними запятками вказували на перебуті численні труди. Це була людина, якої імя оповідало про геройські пориви всієї громадянської війни, про тисячі, десятки і сотні тисяч людей, які стояли за його спиною, — про тисячі, десятки і сотні тисяч смертей, терпінь і каліцтв, про студінь, метелицю і спеку у походах, про гук гармат, свист куль і нічних вітрів, — про кострі серед ночі, про марші, побіди і втечі, і знову про смерть. Це була людина, яка командувала арміями і тисячами людей, — яка командувала людьми, побідами і смертю: порохом, димом, ломаними кістьми, дертим мясом, тими побідами, про які в запіллі лопотали сотні червоних прапорів і гомоніли багато-тисячні юрби народу і про які радіо сповіщало весь світ, — тими побідами, після яких на російських піскових полях рили глибокі ями для трупів, ями, куди якнебудь скидали тисячі людських тіл. Це була людина, якої імя поросло леґендами воєн і полковницьких честей безмірної хоробрости, відваги та завзяття. Це була людина, яка мала право і волю посилати людей, убивати подібних їм та вмірати самому.

(Продовження буде).

Капітал, який він вложив в „Акад. Дім", повинен стояти до його диспозиції. Чи передасть він його Товариству і буде користати з відсотків, чи прийме його у власні руки — це, на мою думку, його річ. Життя такої цінної людини-громадянина, як Евген Чикаленко, не сміє власти в нужді. За мало похвалити чоловіка за „княжу жертву" — треба тямити про нього тоді, як в його бездомне життя завитали злидні та недуга.

З такими внесками виступаю перед суд виділу Н. Т. ім. Ш. і громадянства. Вірю, що найду апробату.

Т-во „Основа" й упів. молодь мають дві власні площі. До останньої треба доплатити пятьсот долярів і можна би її заінтабулювати на Т-во Прихильників Освіти, на якого чолі стоїть през. Деникевич. Тую Н. Т. ім. Ш. моглоб передати негайно по розчисленню належну квоту. І нехай молодь збирає гроші, нехай носить цеглу і мурує хату власними руками, як це робили польські техніки при будові свого дому. А збудує сама, то й буде уміти шанувати більше свою працю і своє добро, як „Акад. Дім", в який нічого не вложила, ані гроша, ні енергії, а який виставлено грішми меценатів і Наукового Тов. ім. Шевченка.

По розчисленню „Акад. Дім" стане виключно власністю Товариства і буде ужитий на його академічні, культурні потреби. Тоді він буде дійсним „*Академічним Домом*".

На кінець заявляю, що я надто шаную етику загалу студентства, щоб я міг припускати, що воно схоче хопитися насильства і перейняти в свої руки не-свою власність. Вірю, що до того не допустить ані громадянство, ані Наукове Товариство імени Шевченка, ані краща частина молоді.

Кирило Студинський.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Яммій. Засвідчім ділом зрозуміння ваганої культурної праці і виявім свою здібність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвале ч. 7, Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Останні вісти.

НОВА УПРАВА МІСТА ЛЬВОВА.

Варшава, 21. серпня 1927.

Львівське воєвідство предложить Тимч. Сам. Виділові, щоби заявився в справі внесення про розвязання м. ради а заразом подасть лісту президії і осіб, які мають увійти в склад прибічної ради. На чолі управи стоятиме самоврядовець із Варшави, а його заступниками будуть: 1) інжинір і 2) правник (мабуть і з львівського воєвідства). Прибічна рада складатиметься з 36 осіб. Буде мати не політичний характер, а фаховий. Члени дотеперішньої міської ради ввійдуть до прибічної ради лише в мінімальній скількости — вимімково. З огляду на міську господарку і її інтереси ввійдуть до ради передовсім елементи, яких співпраця є конечна, а саме інжинірі, правники, лікарі і горожани, що займаються справами культури. Характер прибічної ради з урядовим комісарем на чолі буде лише переходовий. Бажанням віцепрем. Бартеля і воєводи Борковського є, щоби вибори до нової м. ради розписано як найскорше, самособою на основі нової виб. ординації, яку мають ухвалити законодатні установи. Люстраційна комісія м-ства внутр. справ викрила такі недомагання в магістраті, що вже це вистарчило би до розвязання ради, бо за господарку магістрату відповідає також президія і ціла рада. Одначе розвязання м. ради буде мотивоване з правничого становища іншими оглядами. — Розвязання тимч. міської ради у Львові повідує найдалі у вівторок.

На чолі ради стоятиме начальник виділу м-ства вн. справ Стшелецький.

ПОС. ПАТЕК ВИЇХАВ ДО МОСКВИ.

Варшава, 21. серпня 1927.

В суботу в год. 9.55 виїхав пос. Патек до Москви.

ПЕРЕД ВИКОНАННЯМ ПРИСУДУ НА САККО І ВАНЗЕТТІ.

Льондон, 21. серпня 1927.

Коли рекурс, внесений до найв. трибуналу Злуч. Держав у Вашінгтоні не буде увглядений, присуд на Сакко і Ванзетті буде виконаний з понеділка на вівторок. Сен. Бораг іще раз заявив, що привязування ваги до закорд. протестів і маніфестацій амер. товпи в користь Сакко і Ванзетті було би пониженням чести амер. народу.

ПРОТЕСТИ СЛОВАКІВ.

Братислава, 20. серпня 1927.

Відбулись тут збори при участи більше як 20.000 людей. Після промов бувш. мін. Шробера, Дереза і Марковича та пос. Іванка, збори ухвалили резолюцію, в якій протестують проти спроб льорда Ротерміра сіяти заколот інтервенцією в користь консолідації середньої Европи. Всі словаки, без ріжниці віроісповідання, кляс і політ. партій, підкреслюють свою вірність для ЧСР. і заявляють, що не позволять нікому заатакувати кордонів держави, для якої готові жертвувати своє життя.

БУНТ ВІЙСЬКА В МАКЕДОНІЇ.

Атени, 21 серпня 1927.

У сх. Македонії збунтувалися вояки 9. дивізії і зажадали, щоби їх негайно віділати додому. Цю акцію приписують комуністичній пропаганді. Урядові війська окружили дивізію і вона піддалася. Провідників бунту арештовано.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

НОВИНКИ.

— **Новий директор академічної гімназії.** „Дзєннік Львовскі" довідується з міродатного джерела, що на місце заслуженого педагога, довголітнього директора академічної гімназії у Львові проф. Іллі Кокорудза, який переходить у стан спочинку, іменовано новим директором акад. гімназії **д-ра Миколу Сабата**, дотеперішнього директора української гімназії в Станиславові. Д-р М. Сабат — відомий педаґоґ і приятель молоді, що вів доручену собі гімназію в Станиславові майже ціле чвертьстоліття, виховавши цілі кадри молодих, ідейних українців. Попри це займався д-р Сабат і науковою працею, а в часі побуту на еміграції був професором українського університету (спершу у Відні, потім у Празі). Бажаємо новому директорові якнайкращих успіхів на його важкому, експонованому становищі.

— **Осторога.** В косівськім повіті вештається осібняк високого росту, брунет, літ около 30, в сивім убранню і гумовім плащі, що представляється як інжинір і витуманює гроші нібито на поворот до родинного села в Снятинщині. Він просить адрес осіб, у яких позичив гроші на поворот до дому, щоб даним особам гроші нібито звернути, а тимчасом може послуговуватись тими адресами в обманчивих або навіть провокаторських цілях. Перед тим типом остерігається всіх українців Косівщини.

— **Велике обманство на головній почті у Львові.** До почтової каси при вул. Словацького зголосився якийсь чоловік і предложив посвідку телеграфічного надання 18.000 зол. в почт. уряді в Грубешові на назвище Тад. Мазурка у Львові. Урядовець ствердив автентичність почтової посвідки й леґітимацію інтересанта та виплатив йому 18.000 зол. Опісля урядовець звернувся до відділу тел. переказів, аби ствердити, чи прийшло вже доручення з Грубешова. Ствердив, що нема такого переказу, тому зажадав пояснення від грубешівської почти. З Грубешова прийшла вістка, що львівський відділ упав жертвою обманця, бо там ніхто не надавав виплаченої квоти. Обманець належить правдоподібно до товариства обманців, що подібні виступи виконали у Білостоці, Люблині і інших містах.

— **Страйк будівельних робітників скінчився.** У воєвідстві відбулися наради при участи віцевоєводи Екгарда і інсп. праці та делеґації будівельних роботодавців і представників профсоюзів. У висліді тих нарад признано кваліфікованим робітникам мінімум у висоті 1·10 зол. за годину, а максимум 1·50 зол. за годину. Будівельні помічники дістають 50 проц. платні кваліфікованого, жінки 45 сот. за годину. Платню в дальших місяцях будеться управильнювати на основі виказів статистичної комісії.

— **Апостол без конкуренції.** Один з наших громадян одержав такого листа, якого копію подаємо тут дослівно: *WPanie! Mam do Pana jedno życzenie, lecz boję się czy Pana nie obrażę i nie pogniewam. Niech Pan zwrobdie przystać na obrządek łaciński. Może pan się obawia konkurencji. To przynajmniej niech dzieci Pan przepisze. Ja w starostwie ułatwię drogę. Zresztą Panie Andrzeju my wystawimy kościół i tak bez konkurencji. Jeśli Pan objawi takie życzenie to możemy pomówić albo może Pan wskazać drugą osobę. Z należnym szacunkiem ksiądz Józef Drybała rządca parafji łacińskiej w Tarnawie górnej.* Для отця Дрибали, як бачите, змінити віру це тільки справа конкуренції. Гарний християнський душпастир.

— **Карпатська фільма.** „Газета Поранна" оповідає у двох великих статтях буцім-то ревеляційні історії (які на другий день спростовує) про знимки до фільми „Король Карпат". Увесь зміст цих статтей крутиться довкола того, що згадана фільма вже довго крутиться, бо не може найти добрих режісерів які були би в згоді з директорами підприємства. А ревеляції згаданої газети гідні такої фільольоґічної замітки: „єдиним впливом кіна була заміна імення Софії на більше поетичне Соня — ремінісценція великої княжни Соні з якогось фільмового шлягеру". Зовсім така мудрація якби хто сказав, що „Ніна" зробила себе княжною з імени „Яніна".

— **Львівська хроніка.** У каварні „Еліт" вібралась така еліта, що двох „темних" гостей розбили пляшкою голову якомусь французові, торговельному агентові і ніхто з присутніх не мав відваги їх задержати. Поліція ствердила, що це „герої ночі" — шофери Гольцшу і Вайнтравб. — Львівські аматори від чужих дорогоцінностей вибрались до Відня на вакації, бо мали чисто віденські прізвища: Мойсе Грос, Йосиф Флюс, Макс Нюренберг. Тепер вертають вони назад до Львова з ласки віденської поліції, яка відставить їх львівській безплатно. — Купці Кіршнери із вул. Стрілецької хотіли застрілити одним махом двох зайців: сховати набраний товар і оголосити своє банкротство; за це попали до вязниці. Професійних злодійств, як звичайно, доволі.

— **У світ.** Два малі хлопці з Холма Шафранський і Альтендорф вибрались у світ із 60 зол., їдучи „зайцем" залізницею і пішки і доїхали аж до Трієсту, звідки їх завернули.

— **Вписи на львівськім університеті.** Прохання треба вносити від 1-го до 10-го вересня; на богословський відділ одночасно з вписами. До прохання треба 1) метрику, 2) свідоцтво зрілости, 3) військ. документи. Хто перервав студії ще 4) свідоцтво моралі, 5) *curriculum vitae*. Хто переноситься з іншого університету 6) свідоцтво відходу. Кандидати на виділи: лікарський, гуманістичний і математичний мають додати два останні свідоцтва. Хто є студентом львівського університету не вносить прохання. Вписи трівають від 16—30 вересня у такім порядку: букви А Б — 16., Ц Д — 17., Е Ф Г — 19., Ґ І Й — 20., К — 21., Ль Л — 22., М Н — 23., О П — 24., Р 26., С — 27., Т У — 28., В — 29., З — 30. Виклади почнуться 1-го жовтня. На закінчення потіха: унів. оплати знову підвищені (не у вписовім і загальній таксі, а на лябораторії та семинарії).

— **Нема золота.** Від 2-ох тижнів писала польська преса про сліди золотоносного піску в Познанщині. Ґеольоґи ствердили, що це спорошілий граніт.

— **Білий кафтан замісць „шлюсрока".** Професійний союз гастрономічно-готелевий вніс до м-ства внутр. справ прохання, щоби в усій Польщі завести для кельнерських робітників одностріій: білий кафтан, замісць дотеперішніх чорних одягів (піджак, „шлюсрок", смокінг, фрак). Мотив: здоровля. Кельнери купують свій офіціяльний чорний одяг на тандиті, а з ним чахоточні бацилі, що стверджує статистика. Крім цього у чорнім одязі надто важко працювати.

— **Протимарксівський інститут.** У Парижі засували протимарксівський інститут, який має на меті цілою низкою прилюдних викладів піддати критиці головні ідеї марксизму, його методи і всі суспільні явища, звязані з ним. Мета інституту в першій мірі практична: боротьба з комунізмом.

— **Королі воздуха.** Літак Вуляру здобув нагороду 25.000 дол. летом з Сан-Франціско до Гонолюлю за 26 годин 17 хв.; другу нагороду 10.000 дол. одержав літак Альога. — Нім. летун Кеннеке мав відлетіти вчора до Америки як висланець міжнародн. виставки преси в Кельн (Кольонь). — Біля Гонолюлю найшли на морі гидроплян „Місс Доран" з живою 22-літньою летункою цьогож імення, якій забракло бензини. За її найдення дістане спаситель 10.000 дол. нагороди призначеної денником із Сан-Франціско „Екзамайнер". — Нім. летун Рістіч, якому не вдався перелет Атлянт. океану — не німець, а серб.

— **Померли:** в Москві на серце А. В. Михайлов, відомий фільольоґ, бувш. проф. унів. у Варшаві та Москві, спеціяліст від староболгарської мови. — У Свіdeмінде відомий нім. маляр Саша Шнайдер у 67 р. життя. Його перші твори були містично-символічні нпр. зустріч Христа з Юдою на Страшнім Суді, „Христос проповідує", „Пан Світа", „Раби мамони", „Перемога темряви", „Почування залежности", „Погляд у безмеж". Всі ці образи є по ріжних нім. музеях. Найбільший успіх мав його монументальний твір „За правду" у 10. частинах. Якийсь час був професором в Академії мистецтв у Ваймарі, згодом (від 1908 р.) переїхав до Риму і зайнявся різьбою. — У Штутґарті помер проф. Аберт, знавець музики, автор численних життєписів композиторів. — Американський мільонер Оґден Армур, „король консервів".

— **Ріжні рекорди.** У Татрах уже впав сніг. — Провідник египетських націоналістів Заглюль Паша дістав египетська запалення очей. — Славна похила вежа в Пізі нахилилась від 1918 р. знову на 4 мм.; спеціялісти кажуть, що покищо нема небезпеки, але коли вона почнеться так хилитись далі, ніхто не стримає її, так само як розвязання міської ради у Львові. — Одній віденці, Вольф, украли в готелі в Остенді бриліянти на 3 міл. фр. — Донька російського вел. князя Павла, княжна Наталія, вийшла за паризького... кравця Лельонга. — 30-літній комівояжер з Міляно Джюзепе Амасто став славний на один день нелегким коштом: він покинув свою 21-літню жінку і втік із своєю 43-літньою свекрухою. — На передмістю Берліна йде сотне засідання в справі ошуканців Барматів, що мали звязки із членами уряду. Процес іде вже 7-ий місяць, а полагодили ледви 5-ту частину акту обвинувачення, з якого лишилось ще 648 сторінок! — У Парижі арештували бандита Жіванеза, француза, на якого европейські суди видали 12 смертних засудів під ріжними прізвищами. Цікаве, чи і тим разом він утече.

— **Беззахистне місто.** Відомий англ. летун Аллян Коггем заявив, що на випадок війни не буде змоги оборонити Льондону від воздушних атак. Ворог зможе перелетіти над морем у мрячну погоду, обернути столицю в румовища і щезнути. З цього погляду Льондон найбільше беззахистне місто в Европі. Коли так, Англія повинна домагатись в Лізі Націй, щоби на війні не вільно було бомбардувати міст з літаків.

— **Рік 1928 і астрольоґія.** Разом з катастрофами та нещастями намножилось у світі ясновидців, які їх передбачують. Один з них А. М. Ґрім найде цього року чимало читачів, видавши свій „Пророцький календар на 1928 р.", тому, що багато того, що він передсказав на цей рік справді здійснилось. Хто вірить, нехай слухає, хто ні, теж може. Головне місце в передбаченнях астрольоґа займає Німеччина; рік 1928 буде для неї роком боротьби і розвитку. Щастя в її торгівлі та політиці, розвиток у промислі та на морі, до кольоній включно. У фінансах клопоти, банкроцтва, але до грудня все поправляється. В европейській політиці — багато вибухових подій; навіть увязнення чи вбивство одного володаря. Залізничі катастрофи, революції, великі битви до весни. Від травня воєнний невідхильний конфлікт. Зате фінанси кращають (воєнні доставці?). У згаданім календарі є якнайподрібніші табел іпро впливи поодиноких планет і зір на всі явища суспільного життя, починаючи від пологів, листів, подруж аж до скількости вбитих свиней. Є там ради для всіх професій і для всіх недуг — головно голова та серце. Астрольоґ Ґрім іде за прикладом своїх славних попередників братів Ґрімів, авторів казок.

— **Чудесна метода.** У Парижі м-ство освіти зацікавилось одною дамою, вдовою по офіцирі, що винайшла якусь незвичайну методу як вивчити неграмотних на протязі 20 годин. Покищо доручили їй науку всіх неграмотних жовнірів одного полку артилерії.

— **Майбутність людства.** На французькій Рівієрі біля італійського кордону проф. Воронов оснував оселю малп призначених для операцій відмолоджування. Покищо має він 15 шимпансів і 25 павіянів. Воронов висловився, що малпи — це майбутність людства і що від них залежить його відмолодження. На жаль, вони вигибають і нині є їх не більш як півтора міліона, а людей, які потрібують їх крови півтора міліярда. Іншими словами: заки малпи зможуть відмолодити людей, люди повинні відмолодити малпи.

— **Примхи моди.** За ексцентричним жіноцтвом їх улюбленці — собаки змінюють колір свого волосся. Така мода почалась уже в Парижі. Є там уже спеціяльні стрижії, які наслідують примху одного кабаретового артиста, Сен Ґраніе, що перший дав перемалювати свого чудового білого пса на фіолетовий колір. Є нині стільки фарбованих лисів, чому не може бути фарбованих собак.

— **Світова всячина.** Фінляндія поставить на найближчій сесії Ліґи Націй свою кандидатуру на члена Ради. — Канцлер Маркс поручив бувш. міністрові Земцові зробити слідство: які субсидії видавало м-ство „райхсвери" кіновим фірмам. — У Красноярськім районі (Сибір) цього літа прегарний урожай збіжа, головно пшениці; у деяких місцях буде 250 пудів з десятини. — У Берліні страйкують шофери, домагаючись підвишки такси. — Статую Мольткого в Берліні, на площі Республики, облили в ночі сірчаним квасом; лишилась пляма на квадр. метер, яку імовірно не буде можна затерти. — У стейті Месечусетс покрали великі припаси муніції. — У Пардубіцах святкували 100-ліття винаходу першого скибного плуга двома чеськими братами Веверками, хліборобами. — При кінці місяця буде готова телефонна лінія Варшава-Москва. — Данціґський сенат засудив на 4 роки вязниці старш. митного урядовця Ґельднера за розтрату 35.000 гульд. — У податковім уряді Данціґа знову накрали на 4.000 гульд.; кажуть — що дефравдант помер. Добра потіха! — Кожний лавреат Нобля одержить цього року по 121.187 швед. корон (звиш біл... пів... ... більше на золото).

— З кіна. У кіні „Палас“ нова п'єса „Князь Олексій“ з рос. життя з Маріон Дейвіс і Антоніо Морено та комедія. — У кіні „Коперник“ драма в 8-ох діях „Бездомні“ на підставі славної повісти Мальо, з Еврі Болен і Леслі Шов і комедія в 8 діях „Незвичайна виродажа“ з Марією Пандлер і Курт Бов.

— Справлення похибок. У статті „За Академічний Дім“ IV. (Діло, ч. 185), в уступі восьмім, пропущено одну стрічку, тому той уступ в одному місці незрозумілий. Наводимо піле інкриміноване речення так, як воно повинно виглядати: „Я хотів утворити Студент. Раду із всіх, котра малаб виключне право поручати кандидатів до приняття. Я вірив, що мені вдасться перевести, щоби всі місця в „Академічнім Домі“ були безплатні“ і т. д.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

ОПОВІСТКИ.

Український театр під дирекцією Івана Когутяка:
Підволочиска:
23. VIII. „Душогубка“ (премєра).

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича:
Маріямполь:
23. VIII. „Ой не ходи Грицю“.
24. VIII. „Циганка Аза“.
Усте-Зелене:
25. VIII. „Запорожець за Дунаєм“.
26. VIII. „Вихрест“.
27. VIII. „Ой не ходи Грицю“.
28. VIII. „Циганка Аза“.
29. VIII. „День і ніч“.
Монастириська:
30. VIII. „Ой не ходи Грицю“.
31. VIII. „Дні нашого життя“.
1. IX. „Іспанська муха“.
2. IX. „Царевич“.
3. IX. „День і ніч“.
4. IX. „Утоплена“.
Бучач:
5. IX. „Ой не ходи Грицю“.
6. IX. „Царевич“. 170 15—?

Прив. українська муж. семінарія „Рідної Школи“ УПТ у Львові вул. Круперська ч. 15 приймає на всі курси (I.—V.) від 29. серпня. Вступні іспити 1. вересня. Зголошуватися як найшвидше щоби забезпечити собі місце. На письменні запити відповідає Управа відворотно. 239 3—3

Українська гімназія в Яворові з правом державних шкіл. З днем 20-го серпня ц. р. відкриваються додаткові вписи до усіх кляс. Місячна оплата в I. кл. 5 зол., у вищих клясах від 10—25, відповідно до маєткових відносин батьків. Бідніші звільнені від оплати. 259 1—2

Доповнюючі вписи до всіх кляс від 1-ої до 8-ої *всенародньої дівочої школи ім. Шевченка при вул. Мохнацького 12* вже розпочалися і відбуваються щодня від 10—1-ої години рано і від 3—6-ої пополудні. — Громадяне і громадянки! вписуйте свої доні до цеї одинокої висшої дівочої школи на Стрийську дільницю і найближчі сусідні. Тільки рідна школа виховає нам свідоме українське жіноцтво. 272 1—3

Заходом Студентської Секції в Бережанах відбудуться Великі Вечерниці в салях „Надії“; дохід з забави призначений на „Тиждень Академіка“. 269 1—1

Прив. українська гімназія з правом прилюдности на рік 1927/28 в Чорткові. Повідомляється, що вступні іспити до приготовної і I. кляси відбудуться 31. серпня. Іспити до кляс від II—VI. відбудуться 29. і 30. серпня. — *Управа*. 264 1—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

17 ЗОЛ. коштує ланцушок 14 карат. золота з Матір Божою у Мандля, Коперника 14. 1773 15—?

НОВИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ розпочинається 1-го вересня ц. р. Спеціяльні лекції для дітей від год. 3—5. Вписи приймається щоденно від год. 10—1 і 4—6 пл. Бернардиньска 17. 244 3—6

ДВОХ учеників, учениці прийму на станцію. Фортепян дома, вул. Хшановских ч. 12, II. п. 273 1—2

УКРАЇНСЬКИЙ Наддніпрянський театр під дир. Ольги Міткевич, пошукує негайно першого скрипака. Зголошення Мостиська за виїздом діслати — Ольга Міткевич. 256 1—1

КАВАЛЄР, купець, літ 34 власник добре просперуючої торговлі на промисловім терені в повітовім місті і недвижимість вартости 1.500 дол. одружиться з гарною панною безглядно чесною і добре вихованою до 24 літ, що хотіла би працювати в торговлі для спільного добра. Посередництво не виключене. Зголошення приймає адміністрація „Діла“ під „Комерсант“. За дискрецію ручиться словом чести. 262 1—2

СТАНЦІЯ для учениць близько гімназії. Евентуальна поміч в науці, фортепян. Зофії 20 I. пов. 271 1—2

Присилайте передплату!

СЕМИНАРИСТКА по матурі пошукує лекції найрадше на селі у священика, з виділових кляс, першої гімназійної, евентуально перший і другий рік семинаря. Зголошення слати: Парохіяльний уряд, Полюхів великий пч. Глиняни. 188 3—3

Ширіть наш часопис!

Добре раджу Вповажаній Пані!

Хай Вповажана Пані уживає тільки Мила ОЛЕНЬ-ШІХТ, бож воно є тільки під ґарантією чисте, але передовсім дешеве завдяки видатности Кожда ґаздиня, що дбає про чистість і цілість білля, уживає тільки знаного на цілім світі Мила

ОЛЕНЬ-ШІХТ.

Прошу вистерігатися фальсифікатів і звертати увагу на марку

Мило ОЛЕНЬ=ШІХТ

АДМІНІСТРАТОРА опитного й меткого для 2-тижневика глядимо від 1. вересня ц. р. Голоситися прохаємо до Адмін. „Діла“. 270 1—3

ПАННОЧКИ знайдуть приміщення в близкім сусідстві гімназії ССВВ. і шкіл УПТ., вул. Длуґоша ч. 25 партер. 267 1—3

ВДОВА по священику, пошукує місця до заряду домом у священика. Зголошення слати: Уряд парохів Полюхів вел. п. Глиняни. 258 1—3

ПОШУКУЄСЯ старшої, інтелігентної, чесної жінки до заряду дому у вдівця священика. Зголошення „Торговля Петровичевої“ — Болехів. 243 3—3

ГОДИННИКИ прецезійні направляє дешево продає **Юліян Домбровський-Лев Розважевський** Львів, Готель Жоржа, Академічна 2. Біжутерія, також срібло власного виробу. — Доґідні умови. 110 а 7—?

ПОШУКУЄТЬСЯ жінки, яка занялася би кухнею і веденням домашної господарки. Зголошення враз з поданням услівя слати на адресу: Гр.-кат. уряд парохіяльний — Грушка п. Товмач. 257 1—3

ВЕЛИКИЙ дім, стодолу, ¼ морга саду і 1¾ города з криницею, продам, Кароліна Махніцка, Скнилівок ч. 26 при кульпарківській дорозі біля заведення. 260 1—1

ПАННИ зі шкіл найдуть приміщення, запевнене велике мешкання, опіка і домашний харч. Зголошення між 2. а 3-ою. Ґрунвальдзка 11. Гербст. 261 1—2

ДО ЗАМІНИ посада судді в повітовім місті на Покуттю, гімназія і залізниця в місці, до Адм. „Діла“ „Суддя“. 253 2—3

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ в цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, Марійська пл. 5. Купую бриліянти, золото, срібло, плачу найвисші ціни. 3 а) 14—?

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 46.
164 **Пересвітлення Рентґеном** 15—25

Найбільша в краю фабрика дзвонів
Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в Калуші, вул. Сівецька ч. 14.
в Перемишлі, вул. Красінського ч. 63.
відливає на замовлення дзвони гармонійні і поодинокі, а постійно удержує на складі звиш 200 штук готових дзвонів у вазі від 10 до 600 кг.
225 **Ціни приступні — сплата ратами.** 2—?

Д-р Г. Іґель
лікар Народньої Лічниці
ординує в недугах очий
Львів, вул. Ягайлонська 20.

Календарі
НА 1928 РІК.
Вже вийшли з друку:
1) ГОСПОДАРСЬКИЙ КАЛЄНДАР за 3·00
2) КАЛЄНДАР „НАУКА“ . . . . „ 2·50
3) ВЕСЕЛИЙ КАЛЄНДАР . . . . „ 2·00
Зміст богатий, ілюстрований!
Замовляти у В-ві „Русалка“
265 ЛЬВІВ, Куркова 10. 1—1

УПРАВА МІСТА ЧОРТКОВА
розписує отсим
КОНКУРС
на посаду міського інжінера (будівничого) з поборами VIII. ґрупи щабель А, після норм платень державних урядників з 15 проц. комунальним додатком.

Вимоги: непереступлений 40. рік життя, укінчені політехнічні студії.

Посада буде надана поки що на оден рік провізорично, а по році бездоганної служби може наступити стабілізація.

Подання з відписами свідоцтв належить внести до дня 14. вересня 1927 до міського Уряду в Чорткові.

Першенство будуть мати ті петенти, які будуть обзнайомлені з справами водотяговими і електричними. 263
1—3 УРЯДОВИЙ КОМІСАР.

ПАННОЧКУ на станцію з харчем прийму під догідними услівями. Соняшний покій. Пяніно в хаті. Зголошення у Адміністрації „Діла“ „Пяніно“. 254 2—2

ДЕНТИСТ
Б. ЛЬОКЕР в Станиславові
вул. Собіського 14.
Спеціяльність: білі корони, штучні зуби без піднебіння, містки без корон і білення зубів. — Приступні ціни — догідні услівя. 15 40—
(15 40—?)

Заява.

Заявляю отсею дорогою, що вісти розповсюднює п. суддя Киприян Білинський з Тернополя немов би це його заслугою є, що я скінчив медицину, є неправдиві а правдою є що студії свої покінчив я при виключній і одинокій помочи Стрийка п. Евгена Білинського. — П. суддя Киприян Білинський хіба остільки причинився до укінчення моїх студій, що помагав п. Зофії Зарицькій з Тернополя в 1919 р. розібрати будинок деревляний, критий бляхою (нинішної вартости понад 200 дол. амер.) положений на реальности мого бл. п. батька і матеріял з цього будинку звезти на ґрунт висше згаданої за що я до нинішнього дня ані сотика не одержав.

Тому що ані п. Зофія Зарицька ні п. суддя Киприян Білинський на мої листи ані оголошення в часописях („Діло“ ч. 3 1924) не реаґують, взиваю ще раз отсею дорогою п. суддю Киприяна Білинського щоби був ласкав цю справу в дорозі мирового суду полагодити бо моє положення фінансове на це не позволяє щоби я п. Зофію Зарицьку 200 доляровими летами вспомагав, а якщо п. суддя Білинський Киприян хоче п. Зарицькій робити дарунки, нехай робить з власної кишені а не кривдою сиріт по братови.

Від претенсії своєї не відступлю хотя би це других десять літ мало тревати.

Збараж 20. VIII. 1927.

Д-р Білинський Олександер.

ХЛІБОРОБИ
уживайте
ШТУЧНИХ НАВОЗІВ
томасини,
суперфосфату,
азотняку,
потасових солей
краєвих і штрассфуртських,
сірчану амону, кістяної мучки, салітри, зелію, успулюну,
ИОСИФ КАРРАХ, Львів, вул. Косцюшка ч. 18. 3—6
229 Цінники і поучення висилаю даром.